

Asia: VN/7206/2020

HE terveydenhuoltolain ja sosiaalihuoltolain muuttamisesta; Valmiutta ja häiriötilanteiden hoitamista koskevat säädökset

Lausunnonantajan lausunto

Lausunnon antajan organisaatio

Kunta tai kuntayhtymä

Muita kommentteja

-

Näkemyksenne ehdotetuista sosiaalihuoltolain muutoksista

Sosiaalihuollon alueellisen tilannekuvan, sekä varautumissuunnitelman laadinta ja sosiaali- ja terveydenhuollon valmiussuunnitelmien yhteensovittaminen on kannatettava ajatus. Valmiussuunnitelma on kuitenkin sosiaali- ja terveydenhuoltoa laajempi kokonaisuus, siihen sisältyy koko peruspalvelurakenteen toimintamuutokset.

Sairaanhoitopiirien osaaminen on vahvasti erikoissairaanhoidon palveluissa ja näin pitää ollakin. Nykyisen poikkeustilan aikana on ollut nähtävissä, että esimerkiksi suojainasiassa tilanteessa varmistutaan ensin erikoissairaanhoidon resurssien riittävydestä ja sitten perusterveys- ja terveydenhuollon yksiköiden ja tämän jälkeen kotihoidon ja tehostetun palveluasumisen yksiköiden resurssien riittävydestä. Asiakasmäärien näkökulmasta tilanne on päinvastoin. Järjestämisvastuu perustason palveluista on kunnilla, ja silloin myös vastuu palvelujärjestelmän toimivuudesta. Sosiaalihuollon työalue on poikkeusoloissa melko erityyppinen kuin terveydenhuollon. Ongelmat ovat moninaisia, usein viiveellä nähtäviä ja vaikutukset ovat hyvin pitkäaikaisia. Tilannekuvan ja sosiaalisten pitkäaikaisvaikutusten hahmottaminen vaatii yleensä sosiaalihuollon alueen vahvaa osaamista.

Varsinais-Suomessa Turku hallinnoi alueellista sosiaalipäivystystä. Sosiaalipäivystyksellä on käytettävissä eri kuntien asiakastietojärjestelmät ja yhteys kuntien sosiaalihuollon vastuuviranhaltijoihin. Sosiaalipäivystyksen vastuu alueen kaikkien kuntien sosiaalihuollon päivystyksestä saattaisi tuoda tilannekuvaan tasapuolisemman näkemyksen kuin yksittäisten kuntien

sairaanhoitopiirille tuottama näkemys. Tulevaisuudessa sote-palveluissa oltaneen maakuntamallimuotoisessa järjestämisessä, jolloin rakenteellisesti tulee olemaan sekä sosiaali- että terveydenhuoltoa tasapuolisesti edustava hallintorakenne, joka tukee palvelujärjestelmän tasapainoista kehittämistä.

Nyt poikkeustilan aikana lainsäädännön muuttaminen pikaisella valmistelulla saattaa luoda vahvojakin asetelmia sosiaali- ja terveydenhuollon rakenteelliseen uudistamiseen. On nähtävissä riski, että tämä vahvistaa jo nähtävissä ollutta sote-uudistuksen rakentamista terveydenhuollon uudistuksena, ja sosiaalihuollon osaaminen ja sitä myötä rakenteellinen uudistus jää taustalle. Poikkeustilan aikana sosiaali- ja terveysministeriö on laatinut erinäisiä ohjeita asiakkaiden ja potilaiden ohjeistukseen liittyen, tämä voisi toimia myös tiedonkeruutarpeiden osalta, mikäli tiedonkeruu on tällä hetkellä vaikeaksi koettu ongelma.

Sosiaali- ja terveydenhuollon lainsäädäntötasolla maariteltyyn valmiussuunnitteluun ja resurssien kohdentamiseen liittyvissä asioissa olisi hyvä edetä suunnitelmallisen valmistelun kautta siten, että varmistetaan sosiaalihuollon osaaminen suunnittelussa. Tämänhetkinen poikkeustila ja sen myötä tarvittavat ohjeistukset ja lyhytaikaiset toimenpiteet olisi syytä pitää erillään tästä laajemmasta sosiaali- ja terveydenhuollon kokonaisuudistuksesta.

Näkemyksenne ehdotetusta terveydenhuoltolain muutoksista

Mikäli laki tulee olemaan esityksen mukainen, on toki välttämätöntä, että esityksen mukainen sosiaalihuollon osaaminen on mukana.

Nordlund Taru
Someron kaupunki - Perustuvalautakunta 15.4.2020